

וכל המצטמק ויפה לו, כגון כרוב, ופולים, ובשר טרף,⁽⁶¹⁾ אסור להשהותו על כירה שאינה גרופה וקטומה, ואם עבר והשהה, אסור באכילה, וכל המצטמק ורע לו מותר אפילו אם השהה במזיד.

וחזרת הגמרא ומפרשת את קושייתה על דברי רבי חייא:

קתני מיהא, בין לרבי מאיר ובין לרבי יהודה, אם שכח תבשיל שלא בישל כל צורכו על גבי כירה שאינה גרופה בשבת, בשוגג יאכל ובמזיד לא יאכל. ודלא כרבה ורב הונא שאמרו תרוויהו להתיירא ודלא כרב נחמן בר יצחק שאמר תרוויהו לאיסורא.⁽⁶²⁾

ומתוצת הגמרא את דברי רבי חייא אליבא דרב נחמן בר יצחק:

בשלמא לרב נחמן בר יצחק, לא קשיא, לפי שאפשר לחלק: כאן — הברייתא דרבי יהודה ורבי מאיר נאמרה קודם גזרה שגזרו

על השוכחים לאסור את תבשיליהם בשבת, ולפיכך אמרו בשוגג מותר ובמזיד אסור, ואילו כאן, — דברי רבי חייא בר אבא נאמרו לאחר גזרה, ולפיכך אמר שאפילו שוגג אסור.

אלא לדברי רבה ורב יוסף דאמרי בין שכח בשוגג ובין השהה במזיד להתיירא, שכן לא עשה מעשה, קשה ממה נפשך —

כי אי, אם נפרש שרבי חייא התיר קודם גזרה, אזי קשיא ממה שנאמר בכרייתא שאם השהה מזיד אסור, והברייתא בוודאי מדברת קודם הגזירה שהרי נאמר בה שוגג פטור. אי, ואם נפרש שרבי חייא אמר להתיירא לאחר גזרה, קשיא נמי שוגג, שהרי לאחר הגזירה מצינו שקנסו אפילו את השוגגין וכדלהלן,

ומסקינן: קשיא על רבה ורב יוסף.

ומבאר הגמרא: מאי גזירתא?

מותר ובמזיד אסור. ולפי זה נמצא שרבי יהודה מסכים עם דברי רבי מאיר שאמר במה דברים אמורים לחלק בין שוגג למזיד בלא נתבשל כל צרכו, אלא שעל מה שהוסיף רבי מאיר שבמבושל כל צרכו מותר אפילו מזיד, בין חמין ובין תבשיל, רבי יהודה חולק, וסובר שכתבשיל יש חילוק בין שוגג למזיד לפי שהתבשיל מצטמק ויפה לו.

אמנם, היה מקום לפרש את דברי רבי יהודה באופן אחר, דלעולם תבשיל שלא נתבשל כל צרכו, אסור בין שוגג ובין מזיד, ודלא כרבי מאיר, ומה שנאמר בכרייתא "בשוגג יאכל במזיד לא יאכל" — במה דברים אמורים במצטמק ויפה לו, אבל מצטמק ורע לו מותר בין שוגג ובין מזיד.

ובתוס' מבואר שאפשר לפרש שרבי יהודה אינו בא לפרש את החילוק בין שוגג למזיד, ולעולם אין מקרה שבו שוגג מותר ומזיד אסור, אלא במצטמק ורע לו מותר אפילו מזיד, ובמצטמק ויפה לו אסור אפילו שוגג, וכל שכן תבשיל שאינו מבושל כל צרכו. וראה הערה הבאה.

61. הערוך מפרש [ערך טרף] בשר שמחתכין אותו חתיכות קטנות ומרסקים אותו עד שנטרף במקפה, וכל זמן שמצטמק יוצא ממנו השמן ומתערב עם הבישול. ורש"י הוסיף דגלי דעתיה שאינו מניחו לאורחים.

62. התוס' הקשו, שמהגמרא משמע שהקושיה